
THAMNOPHISSEN DEEL VI:

THAMNOPHIS (RADIX) BRACHYSTOMA

Door: Jan v.h. Meer, Van Brakellaan 50, 1215 PK Hilversum.

Inhoud: Naam en soort - Beschrijving - Verspreiding - Biotoop - Het terrarium - De voeding - Voortplanting - Besluit - Literatuur.

NAAM EN SOORT

Gewone aanduidingen voor deze slang zijn New York dwergkousebandslang, oostelijke Butlers kousebandslang, gestreepte slang, en kortbekslang. Deze laatste naam is een vertaling van de wetenschappelijke naam. Uit deze namen kan men al afleiden, dat de verschillen tussen deze slang en *Thamnophis butleri* gering zijn. In 1905 gaf C.C. Whittaker gedetailleerde vergelijkingen tussen de beide soorten en concludeerde, dat de beide aanduidingen als synoniemen moesten worden beschouwd; dat, met andere woorden, de verschillen niet voldoende waren om beide dieren als verschillende soorten te beschouwen. Later (Schmidt, 1953) werden ze toch weer beschouwd als aparte soorten. Ook is er verschil van inzicht over de vraag, of de soort inderdaad als een soort beschouwd moet worden of als een ondersoort van *Thamnophis radix*.

BESCHRIJVING

De grondkleur van deze slang is bruin, met drie goed ontwikkelde gele strepen. De zijstreep loopt over de tweede en derde schubbenrij, soms ook nog over het onderste deel van de vierde rij. De zijstrepen hebben vaak een dunne zwarte rand. De voor

kousebandslangen zo typische zwarte vlekjes tussen de strepen zijn bij *Thamnophis brachystoma* vrijwel of geheel afwezig.

De kop is -zoals de naam al aangeeft- verhoudingsgewijs klein, en niet duidelijk van de hals afgescheiden.

Wat het verschil met Butlers kousebandslang betreft: deze heeft een iets bredere en grotere kop, en 19 rijen schubben op de rug, terwijl *Thamnophis brachystoma* er 17 heeft.

Het gaat hier om een kleine slang, en wel de kleinste onder de kousebandslangen: de lengte van volwassen dieren varieert van 36 tot 46 cm, met een recordlengte van 55 cm.

VERSPREIDING

Het verspreidingsgebied van deze slang is beperkt tot het zuidwestelijke deel van de staat New York en het noordwesten van Pennsylvania. Bij Pittsburgh werd de soort uitgezet en heeft hij zich in stand weten te houden. De soort wordt aangetroffen op een hoogte van 500 tot 2000 meter. Zie de verspreidingskaart.

BIOTOOP

Onderzoekers vonden deze slang in verschillende biotopen, zoals laaggelegen weiland grenzend aan een beek, onder een graspol in natte omstandigheden, in de buurt van riviertjes, onder stenen, op een grazige helling bij een beek, onder planken in een weide, onder steenhopen op oevers of plateaus in de buurt van moeras. In het algemeen zijn ze wel in de buurt van water te vinden (Wright & Wright, 1957).

Kaart 1. Verspreidingsgebied van *Thammophis radix brachystoma*.

HET TERRARIUM

De afmetingen van het terrarium bedragen 40x40 x40 cm (lxbxh). Verwarming en verlichting worden verzorgd door een gloeilamp van 15 Watt. De temperatuur is 's zomers ca 35°C, 's winters ca 22°C. Er is een waterbak met een doorsnede van 14 cm, en vanzelfsprekend zijn er boomstronkjes om de slangen gelegenheid te geven te klimmen en zich te verschuilen.

DE VOEDING

Net als Butlers kousebandslang, eet *Thamnophis brachystoma* van nature vrijwel uitsluitend regenwormen. Dit verklaart waarom het dier in gevangenschap niet van vis houdt. Ik heb tot nu toe weinig succes gehad bij mijn pogingen deze slang op vis te laten overschakelen.

VOORTPLANTING

Deze slang is eierlevendbarend, net als alle kousebandslangen. Het paringsgedrag is ook gelijk aan dat van de andere kousebandslangen: het mannetje kruipt over de rug van het vrouwtje, terwijl het probeert zijn hemipenis in haar cloaca te krijgen. Gepaard wordt er voornamelijk in april en mei. Het aantal jongen bedraagt tussen de 4 en 10 stuks. Ze worden geboren in de periode van juli tot september.

Helaas ben ik er nog niet in geslaagd een kweekresultaat van deze slang te krijgen. Wel heb ik eenmaal een paring gezien, maar die is niet vruchtbaar gebleken.

BESLUIT

Thamnophis brachystoma is een gemoedelijk, lief diertje, dat zich vrij gemakkelijk handtam laat maken, en daarom bij uitstek geschikt voor beginnende slangenhouders.

LITERATUUR

Conant, R., 1975. A Field Guide to Reptiles and Amphibians of Eastern/Central North America. 2nd ed. Boston.

Wright, A.H. and A.A. Wright, 1957. Handbook of snakes of the United States and Canada. Vol. 1. Ithaca and London. 4th printing. p. 218-222.